

До переваг цієї структури відносяться її компактність, оперативність прийняття рішень, відсутність дублювання з Європейським авіатранспортним командуванням, Військовим штабом ЄС і іншими структурами ЄС і НАТО. І хоча французькі винищувачі не можуть сідати на британські авіаносці, які обладнані злітною рампою під літаки короткого зльоту і вертикальної посадки (американські F-35), ступінь співробітництва обох країн в галузі військової авіації безпрецедентна. Командувач ВПС Франції Д. Мерсьє пояснює ці результати значною мірою досягненням оперативної взаємосумісності в рамках НАТО, зручним і зрозумілим «інтерфейсом» спілкування і взаємодії¹¹⁵.

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДЕРЖАВНІЙ ПРИКОРДОННІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ

*Царук Андрій В'ячеславович,
ад'юнкт Національної академії Державної прикордонної служби
України імені Богдана Хмельницького*

У зв'язку з загальнодержавним курсом України щодо інтеграції до Європейського Союзу та Північноатлантичного альянсу триває низка змін як у Державній прикордонній службі України так і у всіх державних органах.

Якщо взяти до уваги досвід європейських колег, то необхідно зазначити, що ефективність охорони зовнішніх кордонів та здійснення правоохоронних функцій значною мірою забезпечується шляхом проведення комплексу заходів інформаційно-аналітичної діяльності та якісного визначення загроз і ризиків для держав-членів Європейського Союзу. З цією метою представниками правоохоронних органів Європейського Союзу було розроблено спільну інтегровану модель аналізу ризиків (CIRAM).

На сучасному етапі реформування системи правоохоронних органів, у тому числі й Державної прикордонної служби України, інформаційно-

---

¹¹⁵ Conversation with General Denis Mercier and Air Chief Marshal Andrew Pulford. The FBC Defence, February 2015, p. 2, 3.

аналітична діяльність та нормативно-правова база Держприкордонслужби частково вже узгоджені з вимогами Європейського Союзу. Разом з тим, сьогодні нормативно-правове забезпечення відстає від функцій і завдань інформаційно-аналітичної діяльності Державної прикордонної служби України.

Інформаційно-аналітична діяльність є складовою частиною управління, в широкому розумінні – це сукупність дій, що відбуваються в інтересах підвищення ефективності управлінської та політичної діяльності і мають на меті пізнання сутності, причин, тенденцій розвитку подій і явищ у політиці, розгляд і оцінювання ситуацій, вироблення на основі аналізу й обробки інформації висновків, рекомендацій, коментарів; сукупність технологій, методів збирання та обробки інформації, що характеризує об'єкт управлінського впливу (соціальні, політичні, економічні й інші процеси), специфічних прийомів їх діагностики, аналізу й синтезу, а також оцінки наслідків прийняття політичних рішень. Інформаційно-аналітична діяльність у прикладному плані спрямована на забезпечення діяльності осіб, які приймають рішення в управлінській, політичній, економічній та інших сферах, в умовах дефіциту часу, за неповної, нечіткої або суперечливої інформації про досліджувані процеси. Інформаційно-аналітичне забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності передбачає цілеспрямований пошук, збереження та поширення інформації, необхідної для аналізу та вибору альтернатив, організація та контроль за проведенням прогностно-аналітичних робіт, підготовки інформаційно-аналітичних матеріалів за результатами наукових досліджень.

Систему інформаційно-аналітичного забезпечення управління можна визначити як взаємозалежну та відповідним чином сформовану сукупність організаційних, організаційно-правових, інформаційних, методичних, програмно-технологічних компонентів, що забезпечує необхідну якість прийнятих управлінських рішень за рахунок раціонального використання інформаційних ресурсів та інформаційних технологій.

У діяльності Державної прикордонної служби України інформація з

проблем прикордонної безпеки держави, а також оперативно-службової діяльності підрозділів, органів і управлінь посідає особливе місце.

Під інформаційно-аналітичною діяльністю в Держприкордонслужбі розуміється робота посадовців і органів управління Держприкордонслужби, здійснювана з метою отримання, обробки і перетворення інформації у форми, необхідні для обґрунтування і прийняття управлінських рішень у сфері захисту і охорони державного кордону.

Інформаційно-аналітична діяльність у Держприкордонслужбі включає інформаційно-аналітичну роботу на користь найвищих органів державної влади України (вищестоящих органів управління) й інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності підрозділів, органів і управлінь Держприкордонслужби.

Інформаційно-аналітичне забезпечення спрямоване, перш за все, на створення сприятливих умов діяльності підрозділів, органів і управлінь Держприкордонслужби, а також їх органів управління шляхом установаження інформаційного обміну зі споживачами інформації.

Для здійснення інформаційно-аналітичної діяльності необхідні підготовлені кадри, матеріальні й інформаційні ресурси.

Цілі інформаційно-аналітичної діяльності складають її серцевину, визначаючи в кожній конкретній ситуації її зміст. Вони виробляються на основі інформаційних потреб керівництва країни, регіональних органів законодавчої і виконавчої влади України, керівництва, підрозділів, органів і управлінь Держприкордонслужби.

Основними цілями інформаційно-аналітичної діяльності в Держприкордонслужбі є: реалізація інформаційної політики України у сфері захисту і охорони державного кордону України; забезпечення регіональних органів державної влади інформацією, необхідною для вирішення завдань забезпечення національної безпеки України в прикордонному просторі; інформаційне забезпечення й інформаційна підтримка прийняття керівництвом регіональних управлінь, органів і підрозділів Держприкордонслужби

оптимальних управлінських рішень.

Виходячи з цілей, головним завданням інформаційно-аналітичної діяльності є конструктивна участь у процесі управління підрозділами і органами Держприкордонслужби (у створенні моделі загальної обстановки, у виробленні складних рішень, у контролі стану підрозділів, органів і управлінь).

До основних завдань інформаційно-аналітичної діяльності Держприкордонслужби належать:

- підготовка інформаційних і аналітичних матеріалів на користь прийняття управлінських рішень;
- інформування Президента України, Уряду України, зацікавлених регіональних органів виконавчої влади про погрози безпеки України у сфері захисту державного кордону і заходах, що вживаються, з їх нейтралізації, а також інших органів державної влади, засобів масової інформації про діяльність Держприкордонслужби із забезпечення прикордонної безпеки;
- здійснення інформаційної взаємодії з інформаційними структурами органів державної влади, що здійснюють свої повноваження у сфері захисту державного кордону;
- формування, своєчасне поповнення й оновлення інформаційних ресурсів;
- підбір, розстановка, виховання і підготовка кадрів органів інформаційно-аналітичного забезпечення.

Для проведення аналізу ризиків у ДПСУ застосовуються методи аналізу ризиків, які використовуються у спільній інтегрованій моделі аналізу ризиків (CIRAM). Вибір належного методу проведення аналізу ризиків (або поєднання методів) залежить від конкретного ризику. Тобто європейський досвід інформаційно-аналітичної діяльності вже частково імплементований в нормативній базі ДПСУ та використовується на практиці.

Головна мета аналітичної діяльності полягає в отриманні максимальної користі від інформації, яка є в розпорядженні (органів публічної влади – авт.), для того щоб правильно зрозуміти й оцінити ситуацію, бачити її у перспективі,

а в кінцевому результаті – успішно застосовувати її на практиці.

Уся цінність інформаційно-аналітичної діяльності полягає в тому, що використовується величезний набір методів і засобів, які успішно застосовують у математиці, логіці, соціо-гуманітарних, природничих науках, у написанні історичних досліджень. Інформаційно-аналітична діяльність пов'язана буквально з усіма процесами і явищами буття.

Підсумовуючи вищезазначене можна дійти висновку, що інформаційно-аналітичній діяльності має бути приділена значна увага в будь-якому органі влади, адже саме за таких умов стає можливим прийняття виважених та адекватних рішень посадовими особами і належне виконання своїх функцій органами влади.

КОМІТЕТИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ В МЕХАНІЗМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОГО КУРСУ УКРАЇНИ

*Шапаренко Олександр Андрійович,
аспірант юридичного факультету Донецького
національного університету імені Василя Стуса*

На сьогоднішній день українське суспільство визначилося щодо європейського та євроатлантичного курсу України. В наукових колах широко розглядають питання європейської та євроатлантичної інтеграції, проте, євроінтеграційні питання в більшості випадків аналізуються поверхово та не враховують низки питань, які паралельно виникають, що, в свою чергу, негативно відбивається на реалізації зовнішньополітичної стратегії України. Механізм забезпечення національної безпеки України, який охоплює всю систему владних інституцій, є основним засобом вирішення зовнішньополітичних проблем. Важливу роль у даному механізмі відіграє